

OTO OLTVANJI

skriveni sever

 Laguna

Copyright © 2026, Oto Oltvanji
Copyright © ovog izdanja 2026, LAGUNA

*Za Mirčeza
i Septika,
bez k,
i za Šmita, Zveku, Riju, Šlemera, Gombija i Maksa,
ovaj naš malo drugačiji grad*

Sadržaj

DAN PRVI: PETAK

1. Mit o mužu koji je otišao po cigare i nije se vratio. . . 11
2. Ovoliko je gadno. 25
3. Alergija na život 39
4. Kome ste se zamerili? 52
5. Čarobnjak iz Oza 66
6. Bela košulja. 82
7. Ne gledaj u ponoćno sunce. 96

DAN DRUGI: SUBOTA

8. Dvesta šezdeset stepenika. 111
9. Nikad ne odustanu 131
10. Svi smo pokisli za Prvi maj 148
11. Zašto mrzim četvrtak 168
12. Rok trajanja bombe 186
13. Prozirni zidovi 199
14. Bes boga sa peska. 212

DAN TREĆI: NEDELJA

15. S one strane kofera	235
16. Na Mesecu, sa Fantomom.	255
17. Osladilo nam se	271
18. Gde si bio te noći?	290
19. Korzo ispod.	310
20. Kako samo gore njive	330
21. Povratak severnjaka	351

ONO ŠTO DOLAZI POSLE

22. Trenuci kratke stanke u stalnom pokretu	369
Izjave zahvalnosti	387
<i>O autoru.</i>	389

**DAN PRVI
PETAK**

1.

Mit o mužu koji je otišao po cigare i nije se vratio

1

Ovo je bilo pre.

Uvek je nešto bilo pre. Tada sam još radio kao novinar; već sam bio Skeptik, ali s radnom knjižicom, ne slobodni umetnik. Tek je trebalo da sklopim slučajno partnerstvo sa policajkom koju boli nepravda. Još nisam, na opšti šok, nerazumevanje i iracionalni bes, postao zakleti pešak. Konačno, bilo je to pre nego što sam rešio slučaj dve nestale žene, majke i ćerke, otkrivši neposredni uzrok njihovog nestanka, kao i posredni, proneveru novca u bivšoj državi, koju smo u određenoj meri na vlastitoj koži osetili svi.

Bilo je to nedugo pre mog razvoda.

Kad god bi saznali da sam se razveo, a u nekom trenutku bi došlo do toga, prijatelji, poznanici i slučajni prolaznici pitali bi me iznenađeno i sažaljivo šta se desilo.

Ja bih ćutao.

Ne bi odustajali. Pritiskali bi me, opijali, zagovarali, samo da im otkrijem još nešto, a ja bih se na kraju umorio i rekao: „Tri dana se nisam vratio kući i javio Lani.“

To ne bi očekivali.

Šta si radio, pitali bi. Gde si bio, crni sine?

Posle toga im više ništa ne bih govorio. Šta god pokušavali, kakvu god taktiku primenjivali, koliko god im bile izazovne udice, ne bih popustio. Nadalje sam samo ćutao.

Sve do sad.

Najvažnije od svega, tad kad je trebalo, nisam ispričao njoj i to me je skupo koštalo.

2

Znao sam neke od Laninih najmračnijih tajni. Bio sam prisutan kad su je zamalo skr hale. Ona nije znala moje. Mislio sam da je to dobro, da tako treba. Poznavala me je bez suvišnih detalja.

Detalji iz prošlosti nikad nisu suvišni. I nikad nisu samo detalji.

Zatajivši joj ovu priču, doneo sam možda najgoru moguću odluku. Važno mi je bilo da se ne pravdam. Ne njoj, nikome. Ali njoj pogotovo.

Nisam želeo da produbljujem mit o mužu koji je otišao po cigare u papučama i nije se vratio. Nema veze što sam nestao na samo tri dana, moglo je da bude i na tri godine. Da sam pokušao bilo šta da objasnim, zvučao bih kao savremeni baron što ispreda nove bajke od starog prediva. Siguran sam da ću nekom ionako tako zvučati.

Nisam želeo da izmišljam. Želeo sam da ispričam istinu. A jedino to nisam mogao.

I tako sam je izgubio. Nju do koje mi je najviše stalo.

Uvek je nešto bilo pre. Pre početka.

Što se mene tiče, tu je mogao da bude i kraj.

3

Najviše sam se radovao jutrima zato što bih kad otvorim oči prvo ugledao nju. Kad god bih je video, kroz mene bi prostrujalo nešto toplo, održavajući me u životu i razređujući mi krv.

Lana je bila žena hiljadu poslova, nijedan od njih za sebe nije bio njen identitet, već je to bila činjenica da ih menja toliko često. Ta zanimanja su mogla da zvuče izmišljeno, kao konsultantkinja u firmi, ili da budu vrlo konkretna, kao što je šefica obezbeđenja u međunarodnom prodajnom lancu, posao koji je trenutno obavljala, ali nakon što bi potpisala ugovor za posao, ostajala bi jedan dan, nedelju ili godinu, i odmah posle uletala u novi, glatko kao da se samo za to spremala. Dobijala ih je redovno od oca, preko veze ili ih je nalazila sama, iz avanturizma ili puke želje da razbije maler. Maler nikad nije bio razbijen.

Zbog toga što je tako često menjala okolnosti u kojima živi i radi, i naša zajednička rutina je stalno bila drugačija. Nekada je ustajala pre mene, nekada bismo se budili u isto vreme, u cik zore, a nekada bismo spavali zajedno do podneva. Uskakali smo u svaki novi kolosek lako i vozili se njime bezbrižno, dok ne naiđe nova skretnica.

I tako sve do tog jutra, poslednjeg petka u oktobru 2018. godine, kad je sve bilo malo drugačije. Mogao sam da je gledam neometano koliko god sam hteo, jer nisam spavao čitavu noć. Bio sam rekreativni insomničar, ne hronični. Dolazilo je iz dubine moje psihe, što nije bilo lako razlučiti ili povezati sa tekućim dešavanjima, ali nekad je krivac bio na površini, očigledan, kao sada.

Nisam se nervirao što sam probdeo noć. Mogao sam da je gledam kako spava. Njen spokoj postao je moj spokoj. Ugasio sam alarm navijen na osam par sekundi pre, a već minut kasnije stigla mi je Kićina poruka koju sam čekao. Dve reči. Odjednom više nisam bio tako spokojan.

Tu su, napisao je.

Iskrao sam se iz Laninog i mog džinovskog kreveta, centralne tačke našeg stana, usput sakupljajući komade odeće razbacane prethodne noći, kad smo se vratili sa koncerta našeg novog omiljenog benda čiji su svi članovi najmanje dvadeset godina mlađi od mene, pažljivo razdvajajući vlastite krpice od njenih, kao da razvrstavam dva pomešana špila iz različitih igara.

Prošao sam pored zida s uraljenim filmskim plakatima, kraj police sa pločama koja je postala pretesna, zastavši da sa gramofona u omot vratim album Fele Kutija, jedan od četiri objavljena u godini mog rođenja koje sam neprestano vrteo ukrug, i uvukao se u kupatilo, pažljivo zatvorivši vrata za sobom. Još su mi pred očima treperile slike od sinoć: Lana pleše, pije, pleše i pije, dok je ja samo posmatram.

Pogledao sam se u ogledalu i zapitao se ono što se uvek zapitam, kao konačni test: Da li si uradio sve što si mogao?

Obukao sam uobičajenu uniformu, sako i pantalone, neuparene, i meku pamučnu košulju, sve u različitim nijansama sive. Obuo sam cipele od antilopa, takođe sivkaste. Kad sam u džep pospremio ključeve i mobilni telefon, na njih sam dodao notes i olovku. Nisam se glupirao. Osećao sam da ono što zapišem rukom ima veću težinu od onoga što na brzinu ukucam u telefon. Tako naoružan, bio sam spreman.

Trebalo je odmah da se iskradem iz stana, ali sam zastao u dovratku da je još jednom pogledam, kratko, da joj vidim to mirno lice. Osetila je i otvorila oči.

Njene oči. Kad bi me ljudi pitali šta najviše volim na njoj, kad me je ona to pitala, odgovorio bih maltene bez razmišljanja.

„Ali zašto?“, rekla je tada.

„Zato što u njima vidim sve.“

„Kako to misliš?“

„Radost, tugu, utehu. Često sve istovremeno.“

Postojao je još jedan razlog, ali njega joj nisam otkrio. Voleo sam kako se ogledam u njenim očima, imao sam lepše mišljenje o sebi. Želeo sam da ostanem još malo da se gledamo, ja obučen i spreman da pođem, ona nerazbuđena, još u krevetu.

„Baš moraš da ideš?“, pitala me je promuklo.

„Kasnim“, rekao sam.

„Oni su mi dani“, rekla je zadigavši pokrivač, prikazavši mi se čitavom dužinom, golim nogama koje su se pružale ka meni kao optička varka, slamka spasa, jedini magnet kom je

vredelo predati se. Nije se smešila usnama, samo očima. Crnilo u njenim dužicama opilo me je kao julska noćna more.

Već sam video sebe kako se svlačim, tu u vratima, počev od čarapa, jer moraš početi sa čarapama, to je jedini način da ne ostaneš samo u njima kad je najvažnije, zatim bih uspuzao preko cele nje, kao da se šunjam po poznatom terenu da nekog iznenadim, da bih stigao do njenih očiju.

Nisam to uradio. Kad je shvatila da neću, nešto joj se prome- nilo u pogledu. Više nisam voleo sebe kao pre. Pokrila se nazad.

„Pomisliću da namerno izbegavaš“, rekla je.

„Samo sam...“

„Umoran?“

„Zauzet. Rasejan.“

Zažmurila je na jedno oko. „Hm. Vađenje ti je onako.“

„Vađenje“, rekao sam.

Zasmijali smo se. Kad smo prestali, pogledala me je iskosa i shvatila. „Pa ti nisi mamuran.“

Bio sam raskrinkan. Prethodno večer sam varao, što inače nisam radio kad bismo izašli. Na koncertu je nisam pratio piće za piće, a ona nije primetila. Namrštila se. Još jednom je shvatila, kao što uvek sve shvati.

„Spremao si se za danas, je li?“, rekla je. „Na čemu radiš?“

„Ničem posebnom.“

Nakrivila je glavu. „Što žuriš onda?“

„Nikad ti nisam pričao“, rekao sam. „Kao dete sam često odustajao.“

Raširila je oči. „Ti? Nikad nisi odustao ni od čega. Od čega si odustajao, majke ti?“

„Od sportova.“

„Kakvih?“

„Raznih. Gimnastike i fudbala, odmah posle prvog trenin- ga. Plivanja, posle šest meseci. To mi je najžalije. Ali tata mi nijedno nije oprostio.“

Zavrtela je glavom. „Tvoj otac, kog nikad nisam upoznala.“

„I nećeš.“

„Znam da nisi ozbiljan. Prosto nije fer. Ti moje roditelje poznaješ.“

„Slao sam mu poziv za venčanje. A Igor nije bio u zemlji. Poslednja dva puta me je ispalio.“

„Predugo sam puštala da to prođe tek tako. Što sam te puštala?“

„Zato što si dobra“, rekao sam. „Znaš da mi porodična okupljanja nisu jača strana.“

„Sa mojima si sjajan. Bolji od mene.“

„Ali to je tvoja porodica.“

„Kažeš to kao da u mojoj porodici nema cvečki.“ Obgrlila je noge savijene u kolenima, ostavši pokrivena. „Znam šta te muči.“

„Znaš?“

„Nikad se nisi navikao na to gde radiš. Za koga. Umesto da ti izvučeš mene iz njegovih šapa, ja sam u njih uvukla tebe. Sad smo oboje zarobljeni.“

On je bio Gordan Manić, njen otac, moj tast. Moj glavni šef u *Koloseumu*. Tiraž: sto hiljada primeraka. Novine u kojima sam radio dugo, verovatno predugo. Zvali su ga jednim opozicionim tabloidom, ali u stvari samo nije bio režimski, štampa i dalje žuta kao žutica. Imena lista bih se stideo svaki put kad ga pomenem, sve dok se ne bih predstavio novim imenom, nazivom svoje kolumne. Kad bih rekao da sam Skeptik, kod većine ljudi bi to ublažilo sramotu, pa je i meni postalo dovoljno.

„Običan dan na poslu“, rekao sam. „Ne brini.“

Uzdahnula je. „Dakle, stižeš večeras?“

Večeras. Imali smo dogovorenu večeru s Isidorom, Lani-
nom najboljom prijateljicom, stizala je iz Švedske na odmor.

„Naravno“, rekao sam, napravivši neoprostivo dugu pauzu od sekund-dva.

Pogledala me je ispod oka. „Zaboravio si, je li?“

„Možda sam malo smetnuo s uma, ali to nije isto. I da, stižem na večeru.“

Znao sam sve, zaista, zateklo me je samo da je već stigao taj dan. Lana i ja smo se uvek pitali koja je prava večera za koje ljude. Bila je to igra koju smo igrali kad god smo imali goste. Naravno, niste smeli da ponovite prethodni savršen izbor za iste ljude, bilo bi nemarno, neuviđavno, nemaštovito. Ali za Isidoru i njenog dečka nismo morali da smišljamo ništa preterano egzotično, ionako bi se najviše uželeli sarme i baklava. Imali smo dileru za kupus, imali smo dileru za meso, to je bilo važnije nego imati dileru za drogu. Značilo je da su sarme vrhunske.

„Javi se“, rekla mi je umesto oproštaja, ostavši namrštena.

Prišao sam joj i prislonio obraz uz njen, zagrabivši malo njene topline, osetivši joj miris. Nikad nisam uspeo da odredim šta je tačno mirisalo tako slatko na Lani, njen dah, koža ili kosa, možda sve skupa. Ili nešto neuhvatljivo, duboko iz nje, na šta nije mogla da utiče, sem da bude ono što jeste, šta god da joj se dešavalo, ko god da joj je naudio, čak i ja.

Njen slatki miris, moja druga najomiljenija stvar kod nje. Ili, kad bi me ljudi pitali nekog drugog dana, prva. Možda, eto, baš danas.

Umesto da ostanem još malo, konačno se uvučem ispod pokrivača, naglo sam se odlepio od nje ne znajući šta me čeka u naredna tri dana ni kada ću je ponovo videti. Izašao sam ubeđujući se da ne bežim zato što je trebalo da pravimo decu, stvarno nisam, i otišao da radim ono što najbolje umem i znam, da špijuniram ministra.

4

Vazduh je napolju mogao da se vidi. Bilo je teško sagledati obrise stvari u večitoj žutoj izmaglici. Jedan od krivaca za to bio je čovek koga sam pratio. Neki drugi bili su krivi što sam zbog ulica blokiranih radovima skoro zakasnio u prismotru. Od Hilandarske do Dorćola probijao sam se dugo i mučno, kao

da radnici užurbano zatvaraju svaku ulicu na koju naiđem i da će me, ako ne požurim, sustići i opkoliti.

Sa parkingom sam imao sreće, ali ta sreća, jedna od važnijih, jednom će presušiti. Uspeo sam da se na trotoaru uglavim postrance, između dva džipa koja su napravila suvišan zazor nedovoljan za čitavo vozilo. Moj jugo, star, glasan i još startan, navikao je na takva poniženja, ali sam zato dobio dobar pogled na ulaz zgrade. Takođe, možda još važnije, lepo sam video najveći džip u nizu, tri automobila od mene, u kojem su se belasala izbrijana temena vozača i suvozača.

Prošetao sam se do kafića preko puta koji se zvao *Bistro*. Radio je od ranog jutra za one koji piju kafu s nogu. Kića je prao čaše za šankom. Kad me je ugledao, počeo se po ušnoj resici, onoj s mindušom.

„Prečanine“, rekao je. „Mislio sam da ćeš zakasniti.“

„I ja.“

Spremio mi je kafu, koju inače ne pijem zato što imam problema sa spavanjem i bez nje, ali posle neprospavane noći bila je nužna da bih funkcionisao. U odlasku sam iz zdele za samoposluživanje pokupio šaćicu čokoladnih bombona. Njima sam planirao da zavaram mozak da je dobio nešto zdravo.

Na prvom ćošku iza juga, beli mercedes sa taksi oznakama i upaljena sva četiri čekao je mušteriju, nisam mogao da vidim šoferu kroz vetrobran od odsjaja sunca. Vratio sam se u kola, iskosio naslon sedišta i odškrinuo prozor. Ostalo mi je još tri minuta.

Gospodin ministar je prethodna tri petka izlazio na jutarnje svetlo svaki put okruglo u devet. Za to sam saznao od Kiće, kome je nedeljama zapadala ta smena i kome bi momci iz najvećeg džipa na početku ulice banuli čim bi došao da otvori kafanu. Želeli su da koriste toalet. Nisu ga uljudno pitali za dozvolu, ali su sirotani dežurali napolju čitavu noć. Moglo je da im se oprost.

Kića je obratio pažnju. Prvog narednog petka prepoznao je lice koje su čekali kad je banulo iz zgrade prekoputa. Ministar

za životnu sredinu u aktuelnoj vladi. Kića je počeo da obraća pažnju na stanare zgrade i koga je ministar mogao da posećuje u tajnosti, od četvrtka uveče do petka ujutro. Nije mu trebalo mnogo da izdvoji najizglednijeg kandidata, visoku plavušu sa drugog sprata koja je volela kratke plave haljine i belog ši-cua.

Kića je mislio da bi me to zanimalo. Zanimalo me je kad je imao problem sa gradskim zakonom usvojenim po kratkom postupku koji je zabranjivao bašte kafića na trotoarima u njegovom kraju. Pisao sam o tome u kolumni, pa je donelo rezultate, a on mi nije zaboravio. Ministar za životnu sredinu već mi je bio na spisku, ne samo zbog vazduha koji se vidi nego i zbog drugih ispada, ali ranije nisam uspevao ni da mu pridem. Ovo je mogla da bude prava prilika. Ovo je mogao da bude dobar ugao ulaska.

Nije mi izbijala iz glave činjenica da je uzorni muž i otac, koji se u svakoj prilici slikao sa suprugom i decom, odabrao četvrtak za malo nežnosti van porodičnog doma. Kad sam bio mlad, četvrtkom uveče moj tata nikad nije ostajao kod kuće.

U minut do devet zavibrirao mi je telefon. Zvao je Gordan Manić. Na tren sam pomislio da se ne javim, ali to ne bi bilo pametno, ni kao uredniku, ni kao tastu.

„Nema te jutros“, rekao je Gordan.

„Tvoj omiljeni novinar je na zadatku.“

„Radiš na nečemu, a ne znam na čemu. Misliš da ti je to pametno?“

„Ne bih da pričam prerano“, rekao sam. „Da ne baksuziram.“

„Drugim rečima, znaš šta radiš?“

„Do sada je uspevalo i kad nisam znao.“

„Samo ne zaboravi prvo pravilo rada u dnevnim novinama.“

„Moram biti brz.“

„Tako je, dečko.“

Obećao sam da ću sutra ujutro doći u redakciju na raport i završio razgovor.

Zašto nisam želeo da pričam o poslu s njim? Ili sa Lanom? O svakom poslu, ali o ovom pogotovo. Verovatno iz sujeverja.

Velike kolumne bi uvek nastajale bez asistencije, čak i Gordanove, naročito u periodu krčkanja.

Osetio je nešto. Gordanov životinjski instinkt bio je zloglasan. Svi strogi nastavnici mog detinjstva u jednoj osobi ili kako bi izgledao strog otac u mom životu umesto nezainteresovanog. Ljudi su pričali da sam dobio ekskluzivnu kolumnu u najtiražnijem nacionalnom listu od vlasnika i glavnog i odgovornog urednika samo zato što sam se oženio njegovom ćerkom, ali istina je da se Lana i ja u to vreme još nismo ni zabavljali. Jeste obratio pažnju na mene zato što sam mu spasao ćerku od mračnih tipova – zapravo, preko nje, verovatno njega samog. Ali kad me je pobliže osmotrio, dopalo mu se šta je video. Opkladio se na mene. Nije moralo da uspe. Nisam morao da se uklopim u tabloidno okruženje.

Dodelio mi je kolumnu. Nazvali smo je Skeptik, što mi je posle nekog vremena postalo stvarnije ime od pravog, novi identitet. Ponekad, samo ponekad, kad bih bio najusamljeniji sa samim sobom, tako sam razmišljao o sebi, ne vlastitim krštenim imenom. Koliko god da je znalo da bude umirujuće, isto tako me je plašilo.

5

Želeo sam da pišem. Želeo sam da ljudi uživaju u mojim rečenicama. Ali želeo sam i da menjam svet. U dnevnim novinama si to i mogao, do određene mere, ako si bio brz. Ako si brzo primećivao, brzo reagovao, brzo pisao.

Kucao sam sa dva prsta, brže od većine sa deset, samo je malo ko primećivao sa koja dva tačno. Naravno, mom tastu ništa ne bi promaklo, naročito ako je imalo potencijal da popspeši prodaju lista. Upao je u redakciju u mojim ranim danima i zastao upola koraka kad je shvatio kako kucam, kao da me je uhvatio u bludnoj radnji.

„Ma šta kažeš“, rekao je.

Moja sledeća kolumna imala je nov podnaslov i slogan u reklamama na bilbordima: *Skeptik kuca srednjim prstom*. Vulgarizacija mog lika i dela u očima javnosti bila je kompletna.

Umesto da me ukoči, oslobodilo me je. Počeo sam lično, o onome što me najviše tišti, izbacivši iz sebe naizgled bezazlen članak o tome kako krah civilizacije počinje kad ljudi prestanu da daju žmigavac u vožnji, kao što su to radili u Beogradu. Od bacanja smeća kroz prozor sa visokih zgrada brzo sam stigao do problema od javnog značaja s imenom i prezimenom. Uhvatio sam se u klinč sa bivšom državnom firmom koja je izvozila oružje u svet, a za koju se ispostavilo da vodi unosnije privatne poslove sa strane. U zatvoru nisu završili pravi krivci, samo žrtvena jagnjad, ali u ovim okolnostima bio sam zadovoljan i drmanjem kaveza. Panika u njihovim redovima. Packe iz inostranstva. Načinjanje sistema. Početak druge decenije novog milenijuma bio je donekle naivniji. Ali svet je postao malko uzbudljivije mesto otkako se Skeptik našao u njemu.

To sam bio ja: čačkam mečku, ispravljam krive Drine, patološki navijam za slabijeg. Razredna u osnovnoj me je jednom digla nasred časa nezadovoljna mojim pokušajima da uvedem red u kolektivu ne obrativši se prvo njoj i rekla: „Opet isteruješ pravdu, a?“ Tad nisam razumeo zašto to kaže kao da je nešto loše. Ako ćemo pravo, nisam razumeo ni danas.

6

U poređenju s mojim ranijim slučajevima, ova prismotra ministra mogla je da izgleda kao antiklimaks, dva koraka unazad, pad s konja na magarca.

Nisam gajio iluzije. Svi su oni korumpirani. Ovaj je uzimao više od drugih i time nam usputno svima direktno štetio. Toliko sam žarko želeo da ga zaustavim da, eto, noćima nisam spavao.

Redovnim putem mu ništa nisam mogao, a jedini neredovni mi je naglo bio odsečen. Dva meseca ranije prvi put mi se javio porukom sa nepoznatog broja neko ko se potpisao sa Ćuran. Rekao je da želi da pričamo o nenamenskom trošenju sredstava Ministarstva za životnu sredinu. Prestao je da mi se javlja pre nego što smo stigli da dogovorimo susret.

Pokušao sam da otkrijem lokacije telefonskih brojeva koje je koristio, ali svi su bili deaktivirani. Izražavanje mu je bilo odsečno i svedeno, jedina reč koja mi je upala u oko bila je *tugoba*, nju nisam često čuo u svakodnevnom govoru. Nisam znao kako tačno da je iskoristim. Gubitak izvora doživeo sam kao veliki lični poraz. Propustio sam da izgradim poverenje.

Zato sam sada čekao da ministar izađe i ode negde svojim poslom. Posle mogu na miru da se popnem na drugi sprat i pokucam na vrata stana koji nije njegov, ali u kom voli da pre-spava četvrtkom uveče. Važno mi je bilo da plavušu uhvatim na delu, banem joj odmah nakon njega, da ne može da porekne. Odatle je sve bilo moguće.

Borba protiv trulog sistema iznutra, kakva laž. Bila je to čista ucena. Preostao mi je samo izgovor da cilj opravdava sredstva.

Prošlo je devet. Beli taksi je projezdio ulicom pored mene, ali mu nisam video putnika, kao da se nije pojavio za zakazanu vožnju. Na šoferovoj strani ministrovog džipa neko je izbacio ruku kroz prozor, zadobovao prstima po bočnom retrovizoru, zatim ga bolje namestio. Potonuo sam dublje na sedištu. Kad sam se usudio da ponovo dignem glavu, ruka je nestala.

Grad oko mene bio je umoran. Svi su posrtali istovremeno, jedino su tako mogli da stignu negde ne sudarajući se usput. Bio je to očajnički ples pred potpunu predaju. Jedan prolaznik udario je o staklo mojih suvozačkih vrata, trгнуvši me iz dre-meža otvorenih očiju.

Umesto da prođe, posegnuo je za mojom bravom. U jugu nisam imao sigurnosni mehanizam koji bi ga sprečio, tako da je slobodno otvorio vrata i uvukao krupni torzo u kabinu.

„Hej!“, rekao sam.

Seo je na čokoladice koje sam ostavio na sedištu. Zašuštale su i zakrckale, verovatno potpuno zdrobljene, ali njemu to nije smetalo. Kad se namestio, pogledao me je iskosa.

„Pomeri kola“, rekao je dubokim glasom.

Nisam ga izbacio iz auta, spustivši ruke na volan kao da se predajem. Smestio je dlanove na kolena krakatih nogu, smireno kao da je celo jutro čekao da ga povezem.

Iz zgrade prekoputa izašao je ministar. Osvrnuo se u potrazi za službenim vozilom, smrtno uvređenog izraza lica što ga već ne čeka pred ulazom.

„Pomeri kola“, ponovio je moj saputnik.

Čežnjivo sam gledao čoveka u ulazu i njegovu besprekornu belu kosu iznad zategnutog lica, znajući da propuštam savršenu priliku, ko zna dokad, do sledećeg petka sigurno. Zbogom, ministre, pomislio sam, bar za sada. Kresnuo sam motor juga i pokrenuo ga.

Zašli smo za čošak, ne pomerivši se više od pedesetak metara, kad je rekao: „Tu stani.“

Ukočio sam.

„Otvori vrata.“

Pogledao sam ga. Klimnuo je usporeno, začkiljivši na jedno oko.

Otvorio sam ih.

„Izvadi mobilni i baci ga.“

Nagnuo sam se, pogledao ispod sebe i ugledao kanalizacionu rešetku uz ivicu kola.

Odmahnuo sam glavom. „A, ne. Nema šanse.“

„Ja sam svoj već bacio“, rekao je zevnuvši.

„Pa je l' baš mora tako? Šta je s bacanjem kartice?“

„Ovako je sigurnije.“

Iz džepa pantalona sam sporo iščeprkao četiri godine star telefon, prešao kažiprstom po njegovom gornjem čošku i pustio da sklizne između rešetaka. Nestao je u tami ne pustivši glasa:

nije udario ni u šta, nije bućnuo niti tresnuo, progutalo ga je središte zemlje kao da nije ni postojao.

Pogledao sam ga da vidim šta će reći. Spojio je dlanove u bezglasni aplauz. „Kreni, majke ti“, rekao je, izvukavši iz unutrašnjeg džepa jakne spljeskanu paklu cigareta.

Nisam se pomerio. Mogao je, naravno, da mi traži telefon i da ga lično baci tamo dole. Dobio bi ga. Dao bih mu ga. Ali ovako je bilo bolje. Želeo je potvrdu da još poseduje tu moć nada mnom.

Zapalio je. Kad je otvorio pepeljaru, jetko se nasmejao njejoj besprekornoj čistoći. Izgledala je kao da u nju nikada ništa nije bačeno. Odmerio je čitav auto.

„Kako ovo budi uspomene“, rekao je.

Trudio sam se da se ne nakašljem od dima, bilo bi samo još gore. Verovatno bi mi ga dunuo u lice.

Setio sam se jutrošnjeg razgovora sa Lanom. Urekla si, pomislio sam. Prizvala si ga.

Ljudi imaju svakakvu braću. Ovaj je samo bio moj.